

ANLAM VE KAVRAM İLİŞKİSİ

Ednan KARADÜZ*

Özet: Kavramlar, uyarıcıların anlamlandırılmasıyla kazanılmakta ve bireyin bilgi birikiminin temelini teşkil etmektedir. Anlamlandırma etkinliğiyle kazanılan her kavram bir sürü zihinsel etkinliğin ürünüdür. Kavramlar bellekte oluşturulduktan sonra depolanmakta ve iletişim ortamında uyarıcılarla hatırlanarak anlamlandırılmaktadır. Kavram hem kazanılma hem de kullanılma durumunda anlamlandırılma işleminden geçirilmektedir. Aynı kavram alanının öğeleriyle anlamlandırılma işlemi sırasında çağrışım alanı oluşturulmaktadır. Bağlama göre anlam kazanan kavramlar her insan için de birçok duygu değerine sahiptir. Kavramlar bu bakımdan bütün insanlığın hafızasını oluşturur.

Anahtar Kelimeler : Anlam, kavram

Kavramlar, insanlar için ortak bir imge, bir bilgi formu ya da varlıkların özelliklerini zihinde temsil eden soyut sembollerdir. İnsanların dil ediniminde soyut, somut bütün varlıklar, olay ve olgular zihinsel bir süreçten geçirildikten sonra bilgi değeri kazanmaktadır. Bilgi değeri kazandırılan bu soyut sembollerin hatırlanabilmesi ya da bildirişim ortamında kullanılabilmesi için bireyin uyarıcı durumundaki varlıkları anlamlandırması gerekir. Böylece her birey, duygu organlarıyla uyarıcılardan gelen etkiyi algılayıp anlamlandırarak dil edinimi sürecinde kavram oluşturmakta, oluşturduğu bu kavramları bildirişim ortamında hatırlama işlemiyle anlamlandırarak kullanabilmektedir.

Varlıkların bellekte anlamlandırılarak görsel imgeye dönüştürülme işlemi, insanların bilgi edinirken her zaman gerçekleştirdiği bir etkinliktir. Ülgen, “Davranışçı yaklaşımı benimseyen eğitim psikologlarına göre, kavramlar bireyin uyarıcı tepki arasında bağ kurma sürecinde öğrenilir. Bağlamcı öğrenme kuramı ve davranışçı yaklaşıma dayalı problem çözme yönteminde işaret edildiği gibi, birey belli obje ve olayla (uyaranları) karşılaştığı zaman, onları anlamlandırmak ve belli bir sınıfa koymak için denenceler kurar (tepki) ve doğruyu buluncaya kadar denemeye devam eder.” (Ülgen, 2001: s.110). görüşüne yer vermektedir. Ülgen’in görüşleri; kavram öğrenmenin, bir süreç olduğunu, aynı zamanda uyarıcıların anlamlandırılması sonucunda gerçekleştirildiğini otaya koymaktadır.

Soyut, somut bütün varlıklarla birlikte olay ve olguların insanlar için ortak uyaranlar takımı olması, onların özelliklerinin anlamlandırılmasında ortak bir duyuş ve algılayış durumunun ortaya çıkmasını, dolayısıyla kavramın bütün insanlarda ortak bir imgeye dönüştürülmesini sağlar. Ülgen, “Genel anlamda kavram, insan zihninde anlamlanan, farklı obje ve olguların değişebilen ortak özelliklerini temsil eden bir bilgi formu/yapısıdır.” (Ülgen, 2001: s. 100) der.

* Öğr.Gör.Dr.; Atatürk Üniversitesi, Ağrı Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü

Kavramın, insanın zihninde anlamlanan bir bilgi formu oluşu, kavram öğrenmenin bir tür bilgi edinme olduğu anlamına gelir.

Kavram kazanma sürecine katılan her birey birçok duyusuna tesir eden uyarıcıları algılamaya çalışarak anlamlandırmaya gitmekte, zihninde uyarıcıların özellikleriyle ilgili tasavvur oluşturmak suretiyle genellemeler yapmaktadır. Görsel, işitsel ya da herhangi bir yolla bireyi etkileyen uyarıcıların özelliklerinin genelleme yapılarak öğrenilmesi, kavram oluşturmanın ilk aşaması sayılmaktadır. Bu yönüyle kavram öğrenme Ülgen'in ifade ettiği gibi "Bir genellemeye dayalıdır." (Ülgen, 2001: s. 196) Uyarıların genel özellikleri bireylerde ortak öğrenmelerin, ortak bilgilerin yapılandırılmasına dönüştürülür. Meselâ, 'kuş'un uçan, kanatlı bir canlı olması onun iki genel özelliğidir. Bir çocuk *kuş* kavramını geliştirirken önce *uçmak* ve *kanatlı* olmak gibi genel özellikleri tanımlar. Birey sözü edilen *kuş* kavramını oluşturabilmek için uyarıcı durumundaki varlığın kritik özelliklerini algılamaya çalışır ve daha sonra varlığı temsil edecek özelliklerden kurallar çıkarır.

Varlıkların özelliklerinden kurallar çıkarmak kavram öğrenme üzerine ortaya atılan birkaç hipotezden birisidir. Cüceloğlu, "Günümüz psikologlarının çoğu, kavramların temelinde bazı tanımlayıcı kuralların yattığını ve kavram öğrenmenin gerçekte bu kuralların geliştirilmesinden (rule construction) başka bir şey olmadığını söylerler. Araştırmacılar, işlevsel kavramların böyle kurallarla tanımlandığını işaret ederler. *Kalem* kavramı işlevi ve biçimiyle tanımlanır: Mürekkebi vardır, yazı yazmada kullanılır ve sivri uçludur." (Cüceloğlu, 1996: s. 218) der. Oluşturulan bu kurallar uyarıcının görüntüsünden, hareketinden, sesinden, işlevinden gelen bir etkilenmeye dayanır ve bütün bunlar uyarıcının anlamlandırılıp uzun süreli bellekte depolanmasıyla sonuçlanır.

Yazılı ya da sözlü bir metinde yer alan ifadelerin yanında grafikten, resimden, herhangi bir işaretin bulunduğu tabelâdan çıkarılan anlam insanın belleğine kodlanmaktadır. Yazılar, sesler, resimler, grafikler ve her türlü şekiller ise anlamın insan zihninde uyanmasına yarayan araçlardır. Bu aracı öğeler, hatırlama veya öğrenmede uyarıcı durumundadır. Uzun süreli belleğe bilgi olarak kaydedilen bu uyarıcılardan bireyin çıkardığı anlam, belleğe kaydedilmektedir. Konuyla ilgili olarak Cüceloğlu şu ifadelerle yer vermektedir. "İnsan zihni yazılı ya da sözlü dil yoluyla gelen uyarıcıların içerdiği anlamı bulup çıkararak, gelen uyarıcıları değil, fakat bu uyarıcıların içeriğini oluşturan anlamı bellekte tutar." (Cüceloğlu, 1996: s. 179)

Kısa süreli bellekte uyarıcının algılanması ve özelliklerinin tanınma işlemi gerçekleştirildikten sonra kodlama yapılmakta, kavram uzun süreli bellekte depolanmaktadır. Bellekte gerçekleştirilen kodlanma işlemi, anlamlandırmayla gerçekleştirilmekte, her türlü uyarıcının insan zihninde tanınması ve kodlanması bireyin zihin etkinliklerinin de esasını oluşturmaktadır. Cüceloğlu konuyla ilgili olarak "Dış dünya olaylarının ve insan yaşantısının tüm boyutlarını kapsayan bir kodlama (coding) sistemi insan belleğinin bilgi

kaydının temelini oluşturur. Ses, ışık, renk, tat, koku, dokunma gibi insanın duyu organlarına karşılık olan her uyarıcı türü bellekte kodlanabilir. Sözlü iletişimde anlam en önemli kodlama aracıdır. Yapılan bazı araştırmalar bireylerin, dinledikleri cümlelerin anlamını kavradıktan sonra kelimeleri unuttuklarını, fakat kelimelerin oluşturduğu cümlenin temelinde yatan anlamı rahatlıkla hatırladıklarını göstermiştir.” (Cüceloğlu, 1996: s. 179) ifadelerine yer verir. Öyleyse her varlık, insan zihninde anlamlandırma (signification) işlemiyle kaydedilmekte, yapılandırılan bu görsel imge kavram olarak adlandırılmaktadır. Soyut, somut bütün varlıklarla olay ve olguların çeşitli özelliklerinin bütün insanların zihninde soyut sembollere dönüştürülmesi, kavram oluşturmanın anlamlandırma etkinliğine dayandığını göstermektedir.

Kavram kazanmada duyu organlarıyla uyarıcılardan alınan görüntü ve sesin algılanıp anlamlandırılması, kavram oluşturmada önce işitme imgesinin, daha sonra da anlam imgesinin işletildiği anlamına gelir. Bu bakımdan kısa ve uzun süreli belleğin görevleri arasında ses ve anlam imgelerinin yapılandırılması bulunmakta, bu görevler her iki bellek arasındaki ayrımı belirlemektedir. Cüceloğlu, kısa süreli bellekle uzun süreli bellek arasındaki ayrımı açıklarken şu ifadelerle yer vermektedir. “Kısa süreli bellekle uzun süreli bellek arasında şu farkları görüyoruz. Her şeyden önce, kısa süreli bellekte sessel kod, uzun süreli bellekte ise anlamsal kod önemlidir.” (Cüceloğlu, 1996: s. 192) Buna göre her birey uyarıcılardan aldığı etkiyi işitsel ve anlamsal imgeye dönüştürerek kodlama ve depolama işlemini gerçekleştirmektedir. Ayrıca insanlar, dokunma, duyma, görme, koklama duyu organlarının yanı sıra his ve hayal yoluyla çeşitli nitelikteki uyarıcılar algılamakta, daha sonra da bunları anlamlandırarak bellekte kodlayıp depolamaktadır.

Uzun süreli bellekte saklanan bu anlam öğeleri, bireyin yaşantısı boyunca edindiği bilgi birikimini, deneyimlerini, anılarını, en basitinden en karmaşığına kadar elde ettiği bütün değerleri barındıran dizgesel bir bütünlüğe sahiptir. Bu dizgesel bütünlük, insanın hafızasını oluşturmada, her nitelikteki bildirişim ortamında uyarıcılardan gelen etkilerle anlamlandırılarak hatırlama işleminin gerçekleşmesine yaramaktadır. Böylece kavramın kazanılma döneminde anlamlandırma etkinliğine başvuran insan, kavramları hatırlayıp bildirişim ortamında dil sesleriyle ifade ederken de anlamlandırma etkinliklerine yer vermektedir. Kavramların hatırlanması ve bildirişim ortamında kullanılması bireyin dil edimine alt yapı oluşturmada, iletişim becerileriyle öğrenme etkinlikleri bu hatırlama işlemi sayesinde gerçekleştirilmektedir. Kavramların hatırlanmasıyla ilgili olarak Ülgen, “Uzun süreli bellekte depolanan, öğrenilmiş kodlar vardır; aralarındaki bağlantılar, onları taşıyan hücre grupları arasında, beyin kabuğunun altında fiziksel bağlantılar oluşturmuştur ve geçici olarak depolanmıştır. Bu kodlar çağrışım yoluyla okunurlar.” (Ülgen, 2001: s. 48) der. Böylece bildirişime katılan her birey çeşitli nitelikteki uyarıcıların etkisiyle iletişim için gerekli olan kavramları hatırlamakta, daha sonra onları dil sesleriyle ifade ederek bildirişim etkinliklerine katılmaktadır.

Anlam ögesi kavramlar, birbiriyle ilişkili uyaranlar takımının bellekteki temsilcileridir ve aralarındaki dizisel anlam ilişkilerinden dolayı kategorilerde değerlendirilip bir kategorinin alt veya üst sırasında gösterilir. Kavramların arasında kurulan bu dizisel ilişki, dil bilimciler tarafından dil alanı, sözcük alanı, kavram alanı gibi terimlerle ifade edilmektedir. Dil bilimde Trier'in ortaya attığı kavram alanı adı verilen kavramların dizisel ilişkilerinden doğan bu durumu Aksan şöyle açıklamaktadır. “Kavramlar zihinde birbirinden soyutlanmış olarak ayrı ayrı bulunmazlar, bir mozayik gibi birbirleriyle sınırlanarak içinde birbirini etkiledikleri alanlar oluşturmaktadırlar.” (Aksan, 1998: s. 42). Kavramların bu şekilde hiyerarşik düzen oluşturmaları temsil ettikleri gönderge veya uyarıcıların durumuyla yakından ilgilidir. Çünkü uzaydaki somut, soyut bütün varlıklarla olay ve olgulardan oluşan uyarıcı veya göndergeler uyumlu ve düzenli ilişkiler içerisindedir. Bu ilişkiler, kavramların dizilişine yansımakla birlikte; kavramların öğretilmesini, bildirişim ortamında hatırlanmasını da etkilemektedir. Örneğin, *dal* kavramı *ağaç* kavramının bir alt kategorisi durumundayken *yaprak*, *çiçek* kavramları *dal* kavramının alt kategorisini oluşturmaktadır. Bu kavramların öğretilmesinde de birinin diğerine göre durumu göz önünde tutularak öğretim gerçekleştirilmektedir. Aynı kavram alanının bir ögesinin özelliği bir başka kavramın kendisi veya açıklayıcısı olabilmektedir.

Uzaydaki soyut, somut varlıklarla birlikte nesne, olay ve olgulardan oluşan birbiriyle ilişkili uyaranlar takımı zihinsel bir süreçten geçirildikten sonra kavramlaştırıldığından, her bir kavram ilişkili olduğu tasarım veya çağrışımlarıyla tanınıp hatırlanmaktadır. Dilin ses dizgesi içinden seçilen ses birlikleriyle kavramlar işaretlenmekte; kavramların hatırlama işlemi de bu ses birlikleriyle oluşturulan kavram işaretleri aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Böylece dilin anlam ve ses öğeleriyle yapılandırılan kavram, bildirişimde de yine aynı öğelerle hatırlanmaktadır. Kavramların zihinde uyandırılması bireyin, *seslendirme*, *dillendirme* ve *anlamlandırma* edimlerinden oluşan üç katlı *düz söz ediminin* ürünüdür. Aysever, Searle'den çevirdiği “Söz Edimleri” adlı eserin sunuş kısmında Austin'in şu görüşüne yer vermektedir: “Seslendirme edimi birtakım sesleri çıkarma edimidir. Dillendirme edimi belli sözcükleri üretme başka bir deyişle belli bir dilin belli ses bütünlerini belli bir tonlamayla ve o dilin dil bilgisine uygun biçimde söyleme edimidir.” (Aysever, 2000: s. 18). Birey her türlü bağlamda dil edimleriyle kavramları hatırlayıp kullanmaktadır.

Bireyin zihninde yapılandığı kavramları, dil edimleriyle hatırlayıp kullanabilmesi için bağlamda anlamlandığı kavramların dış dünyadaki görüntülerine göndermede bulunması gerekir. Gönderimde bulunulan varlık dil bilimde, gönderge olarak adlandırılmaktadır. “Gönderge (referent); bir göstergenin belirttiği gerçek ya da düşsel nesne, varlık, göndermede bulunduğu bağlam ya da durumdur.” (Vardar, 1998: 110). Kavramların anlamlandırılma işlemi, gönderge, kavram ve dillendirme edimi üçgeninde gerçekleştirilmektedir. Dil edimleriyle, göndermede bulunulan varlığın insan

zihninde bir göndergesel anlamı belirlemekte; böylece kavramların dış dünyadaki temsilcisi olan göndergelerle kavramlar arasındaki ilişkinin varlığı, anlamlandırma işlemiyle ortaya konmaktadır.

Birey, göndergeyle varlık arasındaki ilişkiyi kurarken anlamlandırma yapmakta, göndersel anlamın hatırlanmasında “bağlam” belirleyici olmaktadır. Aksan, “Belli bir bağlam ve konu içinde olmaksızın tek tek sözcüklerden yola çıkarak örneğin bir kedi, bir çiçek, bir balık göstergelerini ele alacak olursak bunlar söylendiğinde ya da yazılı olarak önümüze geldiğinde zihnimizde bir tasarım, bir görüntü oluşturdukları görülür ki, bu görüntüler *köpek, ot* ya da *kuş* göstergelerinden bütün bütün farklıdır. İşte biz, örneğin *kedi* sözcüğü söylendiğinde zihnimizde beliren bu tasarıma temel anlam ögesi (denotation) adını veriyoruz. Bilginlerin kimi zaman değişik adlarla yorumlarla değindikleri bu tasarım, zihnimizde canlanan bu imge, sözcük açısından düşünülünce sözcüğün göndergesel anlamı (denotative meaning, referential meaning) olmaktadır.” (Aksan, 1998: s. 50) der. Her varlığın genel özelliklerinin zihinde tasarlanmasıyla ortaya çıkan ilk anlamı, “kavram”ı veya “göndergesel anlam”ı oluşturduğundan, her göndergenin alıcı durumundaki birey için bir uyarıcı olduğu söylenebilir. Öğrenme kavramı kapsamında uyarıcı olarak kabul edilen ögeler, dil kavramı kapsamında ise gönderge olarak adlandırılmaktadır.

İnsan, önceden kazandığı ya da zihninde kavramlaştırdığı her seviyedeki bilgiyi hatırlarken kavramların dış dünyadaki temsilcileri olan uyarıcıları tanıma ve hatırlama işleminden sonra anlamlandırmakta, anlamlandırılan her bir öge zihinde görsel imgeye dönüştürüldükten sonra dil sesleriyle sıralanan dizilerle sözcüğe taşınmaktadır. Böylece anlam ögesi olan sözcük anlamlandırılma işlemiyle başlamakta, seslendirmeye tamamlanmaktadır. Pierre Guiraud, bu durumu dilsel anlamlama olarak adlandırmakta ve şöyle açıklamaktadır. “Bir ağaç görmesi ya da anımsamasıyla konuşucunun anlığında görsel imge ya da kavram (ağaç 1) canlanır. Bu kavram çağrışım yoluyla sözcüğün işitim imgesini uyandırır (ağaç); havanın dalgalar biçiminde aktardığı sesler (ağaç) dinleyicinin kulağına gelerek onun anlığında işitim imgesini canlandırır (ağaç); işitim imgesi de çağrışım yoluyla görsel imgeyi uyandırır.” (Guiraud, 1999: s. 30). Bireyin kavramları hatırlaması bağlam ve uyarıcıların etkisi altında gerçekleşir. Her birey hatırladığı kavramları bağlama göre anlamlandırarak iletişime katılmakta, söz edimi nispetinde onlara anlamlar yüklemektedir.

Böylelikle kavram kazanma sürecinde anlamlandırma işlemi gerçekleşiren birey, kazandığı kavramları hatırlayıp bağlama göre değerlendirirken de anlamlandırmaya gitmektedir. İnsanın bildirişim ortamında her türlü bağlama göre uyarıcıları anlamlandırması, söz ediminin bir yönünü oluşturan anlam edimine dayanmaktadır. Aysever, “Söz Edimleri” adlı eserde anlam edimiyle ilgili olarak da Austin’in şu görüşlerine yer vermektedir. “Anlamlandırma edimine gelince, bu belli bir dilin söz varlığında yer alan belli ses bütünlerini az çok belli bir şeyi anlatmaya çalışarak ve az çok belli bir şeye

göndermede bulunarak üretme edimidir. Örneğin, *kedi paspasın üzerinde* diyen kişi kedi ile söz gelişi evin kedisi *Sarman* gibi belli bir kediye göndermede bulunur. Austin, üretilen şeye ise anlamlandırırım der.” (Aysever, 2000: s. 18).

Birey, anlam edimi sayesinde değer yargılarını, duygu ve düşünce zenginliğini yapılandırmakta, geliştirdiği ve anlamlandırdığı kavramlarla toplumsal bir varlık olma şuuruna erişmektedir. Ülgen, “Bir kültürü oluşturan insanların düşünce ve duygu zenginliği, eğilimleri ve ihtiyaçlarının çeşitliliği ve geliştirdikleri değerlerin niteliği, kısaca o insanların yaşam biçimlerini kavram oluşturma ve geliştirme süreci etkiler. Olaya diğer açıdan bakıldığında, insanların yaşamları geliştirdikleri kavramlarla sınırlıdır.” (Ülgen, 2001: 108) der.

Birbiriyle ilişkili uyarılar takımının insan zihnindeki görsel imgeleri olan kavramlar anlam ilişkilerinden dolayı kavram alanı oluşturmakta, anlamlandırma işlemi sırasında aynı kavram alanının öğelerinden her biri, bir diğerini çağrıştırmaktadır. Bağlam içerisinde, her bir kavram işaretinin söylendiğinde veya yazıya aktarıldığında kendi anlamıyla birlikte başka kavramları da insan zihninde çağrıştırmaları, kavramların insanın zihin dünyasında çağrışımlarıyla birlikte yaşadığı anlamına gelir. Aksan’a göre “İnsan beyninin niteliklerinden biri, onda yer alan kavramların, dolayısıyla göstergelerin soyutlanmış, yalıtılmış durumda olmamaları, bunlar söylendiği ya da bir yazıda görüldüğü anda tek bir tasarımın değil, değişik tasarımların imgelerin canlanmasına da neden olabilecekleridir.” (Aksan, 1998: s. 52). Öyleyse dildeki kavramlar insan zihninde tek başına değil, tasarımlarıyla birlikte yaşar. Dildeki kavramların varlığı, onların tasarımlarının varlığıyla ilişkilidir. Dilimizdeki *ağaç*, *fabrika*, *okul* kavramlarını ele alalım: *Ağaç* dendiğinde, *dal*, *yaprak*, *çiçek*, *meyve* gibi kavramlar bir arada düşünülür. *Ağaç* kavramı diğer kavramları çağrıştırmak suretiyle insan zihninde bir çağrışım alanı oluşturur. Bu çağrışım alanı, sözü edilen kavramın algılanmasına yardım eder. Yine aynı şekilde *fabrika* dendiğinde, zihnimize canlanan sadece fabrikanın tüten bacasıyla birlikte dış görüntüsü değil, *işçiler*, *dönen dişliler*, *kirli dumanlar*, *iş verenler*, *kalabalıklar* gibi görsel imgeler akla gelir. Yine *okul* kavramı hiçbir zaman tek başına düşünülmez. *Okul* dendiğinde *öğrenciler*, *öğretmenler*, *önünde bayrak direği olan binalar*, *zil sesi...* gibi imgeler bütünü akla gelir.

Kavramları insan için değerli ve anlaşılır kılan bir başka etken de her bir kavramın, her insan için ayrı bir duygu değeri taşımasıdır. Bağlam içerisinde anlamlandırılan kavramlar, dili kullanan toplum ya da bireylerde çeşitli duygulanmalara neden olmakta, bu da iletişimi önemli ölçüde etkilemektedir. *Gurbet*, *bayrak*, *anne*, *ekmek*, *kanser*, *ölüm*, *açlık*, *isyan*, *terör* gibi kavramların her biri bireyden bireye, toplumdan topluma farklı şiddetlerde duygulanmalara neden olabilir.

Her sözcüğün duygu değerinin şiddeti, bireyin ya da toplumun yaşadığı olaylarla birlikte bireysel veya toplumsal değer yargılarına dayanır. Bireylerin

duyduğu özelemler, heyecan ve istekler, arayışların farklılığı, tepkilerindeki farklılıkların nedenlerinden sayılabilir. Şehir hayatına özlem duyan bir insanın, şehrin ışıklı kalabalık caddeleriyle ilgi duyduğu övgü dolu sözlerin, onun şehir arzusunun kamçılması, duygularını artırması ihtimal dahilindedir.

Birey, kavram kazanma ve kazandığı kavramları bildirişim ortamında kullanma etkinliğini anlamlandırmayla gerçekleştirdiğinden, ister kavram oluşturma döneminde ister kavramın bağlam içinde kullanılma durumunda olsun anlamlandırma etkinlikleri, insanın hem birey hem de sosyal varlık olabilmesinin temelini oluşturur. Çünkü insan; toplumsal bir varlık olarak edindiği bilgilerle yaşayabilmekte, bütün ihtiyaçlarını dilin kavramları sayesinde algılayıp anlamlandırmakta; kazandığı bütün değerlerini dilin kavramları üzerine kurarak her kavramı, bağlama göre anlamlandırıp toplumla olan ilişkilerini düzenlemektedir. Bireyin ve toplumun; hatta milletlerin, medeniyetlerin hafızasını oluşturan kavramlar, insanlığın bilgi evreninin renklerini, şekillerini, desenlerini, sırlarını ve sınırlarını belirler.

Abstarct: Concepts are obtained by signification of stimulatives, and constitute the knowledge of a person. Every concept, which is obtained through signification activity, is the result of several mental activities. Concepts after being constituted in the mind are stored, and they become meaningful in the communication environment being recalled via stimulatives. Concept undergoes a signification process during both acquisition and usage. During the signification process with the elements of the same domain of concept, a domain of association is formed. The concepts obtaining meaning according to context have many sentimental values for each person. Thus, concepts constitute the memory of all humanity.

Key Words : Meaning, concept

Kaynakça

- Aksan, Doğan; “Anlambilim”, Engin Yayınevi, Ankara 1998.
Cüceloğlu, Doğan; “İnsan ve Davranışı”, Remzi Kitabevi, İstanbul 1996.
Guiraud, Pierre; Çev. Vardar, Berke; “Anlambilim”, Multilingual, İstanbul 1999.
Searle, R. John; Çev. Aysever, Levent; “Söz Edimleri”, Ayraç Yayınevi, Ankara 2000.
Ülgen, Gülten; “Kavram Geliştirme”, Pegem Yay., Ankara 2001, s. 100.
Vardar, Berke; “Dil Bilim Terimleri Sözlüğü”, abc Yay., Ankara, 1998.